

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I
EKONOMSKIH ODNOSA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ И
ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND
ECONOMIC RELATIONS

**Analiza
vanjskotrgovinske
razmjene
Bosne i Hercegovine**

**I-IX
2023**

Sarajevo, decembar 2023. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE.....	3
1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE	5
1.1 UKUPNA ROBNA RAZMJENA BIH.....	5
1.2 ROBNA RAZMJENA BIH – PO MJESECIMA	6
1.3 ROBNA RAZMJENA BIH – PO STATISTIČKIM PROCEDURAMA	7
2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA	8
2.1 ROBNA RAZMJENA POLJOPRIVREDNIH I INDUSTRIJSKIH PROIZVODA.....	15
3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA.....	16
4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA	19
5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EU	20
5.1 SPORAZUM O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU	20
5.2 ROBNA RAZMJENA BIH SA ZEMLJAMA EU	21
5.3 ROBNA RAZMJENA SA EU PO TB	22
6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-E.....	24
6.1 SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI (CEFTA 2006).....	24
6.2 ROBNA RAZMJENA BIH SA ZEMLJAMA – POTPISNICAMA CEFTA-E.....	25
6.3 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA CEFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB)	28
7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-E.....	31
7.1 ROBNA RAZMJENA BIH PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA EFTA-E	31
7.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	33
8. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE	36
STATISTIČKI DODATAK	42
PRILOG 1	43
PRILOG 2	44

UVODNE NAPOMENE

U ovom dokumentu su prezentovane detaljne informacije o robnoj razmjeni BiH za period I-IX 2023. godine.

- Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine za period I-IX 2023. godine iznosila je 33,42 milijarde KM. Vrijednost izvezene robe bila je 12,65 milijardi KM, a vrijednost uvezene robe iznosila je 20,77 milijardi KM, što je dovelo do vanjskotrgovinskog deficita od 8,11 milijardi KM.*
- Glavne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene za period I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, bile su pad ukupne vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine (3,69%), pad uvoza (1,94%), zatim pad izvoza (6,44%), te rast vanjskotrgovinskog deficita (6,02%). U istom periodu pokrivenost uvoza izvozom smanjena je za 2,93% i iznosi 60,94%.*
- U periodu I-IX 2023. godine, Bosne i Hercegovine je najviše izvozila električnu energiju (TB 2716) u vrijednosti od 879,86 miliona KM, izoliranu žicu, kablove (TB 8544) u vrijednosti od 512,30 miliona KM, zatim željezne ili čelične konstrukcije (TB 7308) u vrijednosti od 458,50 miliona KM, te sjedala i njihove dijelove (TB 9401) u vrijednosti od 437,37 miliona KM.*
- U istom periodu, Bosna i Hercegovina je najviše uvozila naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) u vrijednosti od 1,78 milijardi KM, putničke automobile (TB 8703) u vrijednosti od 818,40 miliona KM, zatim lijekove (TB 3004) u vrijednosti od 477,69 miliona KM, te kameni ugalj, birkete (TB 2701) u vrijednosti od 460,66 miliona KM.*
- Bosna i Hercegovina je, u periodu I-IX 2023. godine, najviše robe izvozila u: Njemačku 2,05 milijardi KM, Hrvatsku 1,95 milijardi KM, Srbiju 1,56 milijardi KM, Austriju 1,32 milijarde KM, u Italiju 1,10 milijardi KM, te u Sloveniju 1,02 milijarde KM.*
- U posmatranom periodu, Bosna i Hercegovina je najviše robe uvozila iz: Italije 2,83 milijarde KM, Njemačke 2,45 milijardi KM, Srbije 2,14 milijardi KM, Kine 1,97 milijardi KM, Hrvatske 1,58 milijardi KM, te iz Turske 1,14 milijardi KM.*
- Od glavnih trgovinskih partnera, najveću pokrivenost uvoza izvozom imamo sa Austrijom 174,23%, Slovenijom 125,87%, Hrvatskom 123,48%, Njemačkom 83,56%, te sa Srbijom 72,79%. Pored ovih zemalja, značajan trgovinski partner BiH je Kina, međutim pokrivenost uvoza izvozom sa tom zemljom je mala i u posmatranom periodu iznosi 1,03%.*
- Izvoz u zemlje EU iznosio je 9,31 milijardu KM, što je 6,77% manje nego u periodu I-IX 2022. godine, dok je uvoz iznosio 12,17 milijardi KM, što je 1,96% više u odnosu na period I-IX*

2022. godine. U periodu I-IX 2023. godine zabilježen je deficit u robnoj razmjeni sa zemljama EU od 2,86 milijardi KM, što je za 46,60% više od deficita u istom periodu 2022. godine.

- Izvoz u zemlje CEFTA-e iznosio je 2,36 milijardi KM, što je za 5,39% manje nego u periodu I-IX 2022. godine, dok je uvoz iznosio 2,44 milijarde KM, što je za 5,97% manje u odnosu na isti period 2022. godine. U periodu I-IX 2023. godine zabilježen je deficit u robnoj razmjeni sa zemljama CEFTA-e od 80,34 miliona KM, što je za 20,28% manje u odnosu na vrijednost deficita sa zemljama CEFTA-e u periodu I-IX 2022. godine.
- Izvoz u ostale zemlje (zemlje koje ne pripadaju grupacijama EU i CEFTA-e) ostvaruje učešće od 7,79% u ukupnom bh. izvozu, dok uvoz iz ostalih zemalja u ukupnom bh. uvozu učestvuje sa 29,65%.

1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE

1.1 Ukupna robna razmjena BiH

Bosna i Hercegovina i dalje bilježi trend pada vanjskotrgovinske razmjene, zbog smanjenih ekonomskih aktivnosti i pada potražnje iz zemalja glavnih trgovinskih partnera, posebno zemalja EU, na koju je većim dijelom naslonjena bh. ekonomija.

Ukupna robna razmjena BiH bilježi pad od 3,69% u odnosu na isti period prošle godine, dok je u prethodnim godinama bila bolja situacija za bh privredu, jer je u periodu I-IX 2022. godine bio zabilježen rast ukupne robne razmjene od 36,63% u odnosu na isti period 2021. godine.

Smanjenje ukupnog izvoza je posljedica smanjenja izvoza na pojedinačna tržišta EU uslijed usporavanja privredne aktivnosti u EU, te globalnih tržišnih neravnoteža izazvanih krizom u Ukrajini.

U periodu I-IX 2023. godine, u odnosu na isti period 2022. godine, izvoz je manji za 6,44% i iznosi 12,65 milijardi KM, i uvoz je smanjen za 1,94% i iznosi 20,77 milijardi KM. Pokrivenost uvoza izvozom manja za 2,93% i iznosi 60,94%.

Deficit u robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine sa svijetom ima tendenciju rasta i u posmatranom periodu viši je za 6,02% u odnosu na isti period prošle godine.

Tabela 1. Uporedni pregled robne razmjene BiH

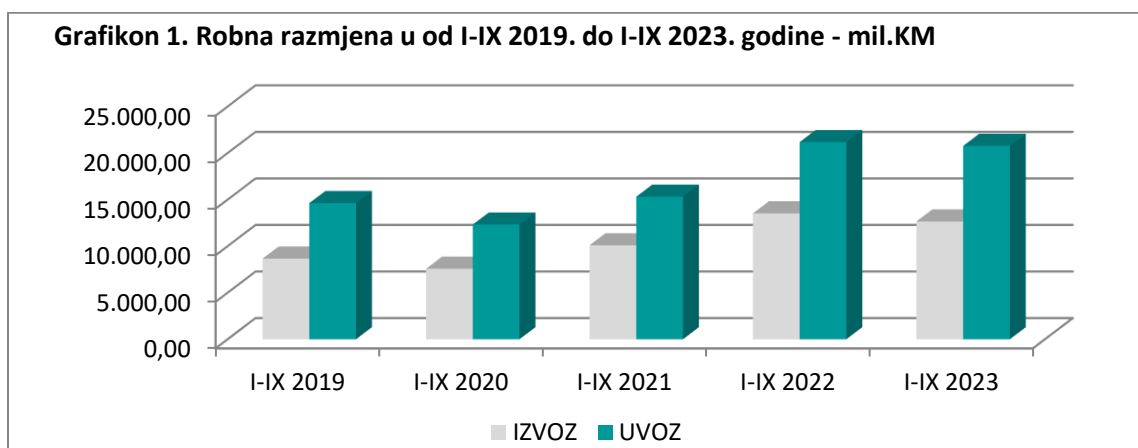
Mil.KM

OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Index 2023/2022
IZVOZ	8.664,87	7.578,94	10.088,78	13.526,10	12.654,67	93,56
UVOZ	14.627,88	12.322,20	15.311,29	21.177,26	20.766,73	98,06
ROBNA RAZMJENA	23.292,75	19.901,13	25.400,07	34.703,36	33.421,40	96,31
TRGOVINSKI BILANS	-5.963,01	-4.743,26	-5.222,51	-7.651,16	-8.112,07	106,02
POKRIVENOST (%)	59,24	61,51	65,89	63,87	60,94	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Na grafikonu 1. predstavljeno je kretanje izvoza i uvoza Bosne i Hercegovine u periodu od I-IX 2019. do I-IX 2023. godine.

1.2 Robna razmjena BiH – po mjesecima

Posmatrajući devet mjeseci 2023. godine, najveći pad izvoza zabilježen je u augustu mjesecu od 13,65% gdje je zabilježena i najmanja vrijednost izvoza, dok je najmanja vrijednost uvoza zabilježena u januaru 2023. godine.

Tabela 2. - Robna razmjena BiH - po mjesecima

mil. KM

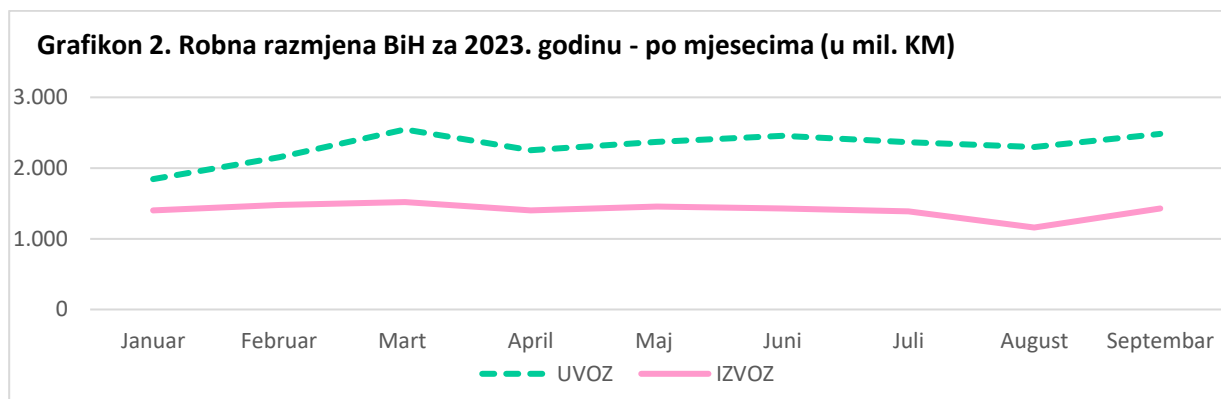
Mjesec	UVOZ		INDEX	IZVOZ		INDEX
	2022	2023		2022	2023	
Januar	1.713,14	1.843,88	108	1.322,30	1.400,79	106
Februar	2.073,36	2.153,15	104	1.375,62	1.480,19	108
Mart	2.514,77	2.545,53	101	1.596,00	1.518,89	95
April	2.370,88	2.252,59	95	1.609,58	1.400,17	87
Maj	2.426,69	2.369,29	98	1.607,56	1.454,45	90
Juni	2.602,67	2.456,14	94	1.576,57	1.428,68	91
Juli	2.474,74	2.364,40	96	1.460,41	1.385,40	95
August	2.350,37	2.298,96	98	1.342,12	1.158,89	86
Septembar	2.650,65	2.482,79	94	1.635,95	1.427,20	87
UKUPNO	21.177,26	20.766,73	98	13.526,10	12.654,67	94

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Izvoz u septembru mjesecu 2023. godine iznosio je 1,43 milijarde KM, dok je uvoz u istom mjesecu iznosio 2,48 milijardi KM, te je zabilježen deficit od 1,05 milijardi KM.

U septembru 2023. godine u odnosu na august iste godine zabilježen je rast uvoza od 8,00% i još veći rast izvoza od **23,15%**.

U septembru 2023. godine u odnosu na septembar 2022. godine, zabilježen je pad uvoza (6,33%), pad izvoza (12,76%), što je dovelo do rasta deficita (4,03%).

1.3 Robna razmjena BiH – po statističkim procedurama

U periodu I-IX 2023. godine učešće redovnog uvoza u ukupnom bh uvozu je 89,77%, uvoz na unutrašnju obradu učestvuje sa 10,18%, dok uvoz nakon vanjske obrade učestvuje sa 0,05% u ukupnom bh uvozu.

Poređenjem I-IX 2023. godine sa I-IX 2022. godine zabilježen je pad uvoza na unutrašnju obradu od 22,66% i pad uvoza nakon vanjske obrade od 2,23%, dok je kod redovnog uvoza zabilježen rast od 1,14%.

Tabela 3. - Robna razmjena BiH po statističkim procedurama

mil. KM

Opis	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023
Redovan uvoz	12.996,93	11.081,51	13.592,12	18.432,16	18.641,40
Uvoz na unutrašnju obradu	1.624,72	1.228,94	1.709,00	2.733,49	2.113,99
Uvoz nakon vanjske obrade	6,24	11,74	10,17	11,61	11,35
UKUPNO UVOZ	14.627,9	12.322,2	15.311,3	21.177,3	20.766,7
Redovan izvoz	6.158,22	5.671,39	7.526,48	9.741,40	9.447,35
Izvoz nakon unutrašnje obrade	2.500,87	1.899,10	2.551,62	3.772,75	3.196,70
Izvoz na vanjsku obradu	5,78	8,45	10,68	11,95	10,61
UKUPNO IZVOZ	8.664,9	7.578,9	10.088,8	13.526,1	12.654,7

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

U istom periodu učešće redovnog izvoza u ukupnom bh izvozu od 74,66%, zatim učešće izvoza nakon unutrašnje obrade je 25,26%, te učešće izvoza na vanjsku obradu je 0,08%.

Poređenjem I-IX 2023. godine sa I-IX 2022. godine zabilježen je pad izvoza nakon unutrašnje obrade od 15,27%, pad izvoza na vanjsku obradu od 11,15%, te kod redovnog izvoza pad od 3,02%.

2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA

Proizvodi koji su se najviše **izvozili iz BiH**, u periodu I-IX 2023. godine, su: električna energija (TB 2716) u vrijednosti od 879,86 miliona KM sa učešćem od 6,95%, zatim izolirana žica, kablovi (TB 8544) u vrijednosti od 512,30 miliona KM i učešće od 4,05%, te željezne ili čelične konstrukcije (TB 7308) u vrijednosti od 458,50 miliona KM i učešće od 3,62%.

Tabela 4. - Pregled proizvoda sa najvećim **izvozom** po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost izvoza (mil. KM)					Učešće 2023	Index 2023/2022
			I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023		
1	2716	Električna energija	440,8	378,8	540,2	904,1	879,9	6,95%	97
2	8544	Izolirana žica, kablovi i ostali izolirani električni provodnici	259,7	233,3	351,2	462,4	512,3	4,05%	111
3	7308	Željezne ili čelične konstrukcije	241,4	235,5	325,7	459,0	458,5	3,62%	100
4	9401	Sjedala, i njihovi dijelovi	402,5	347,9	417,4	469,9	437,4	3,46%	93
5	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	253,2	250,4	323,3	350,9	341,7	2,70%	97
6	2836	Karbonati; peroksikarbonati (perkarbonati)	136,6	138,7	133,5	214,3	305,2	2,41%	142
7	4407	Drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm:	238,0	234,6	335,4	400,3	300,7	2,38%	75
8	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	211,2	165,1	198,9	250,3	299,5	2,37%	120
9	6406	Dijelovi obuće, izmjenjivi ulošci za obuću	217,7	201,9	205,8	260,8	291,5	2,30%	112
10	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa	139,4	150,9	178,4	246,0	244,0	1,93%	99
Ukupno (1-10)			2.540,5	2.337,2	3.010,0	4.018,0	4.070,8	32,17%	101
Ostalo			6.124,4	5.241,8	7.078,8	9.508,1	8.583,9	67,83%	90
UKUPNO			8.664,9	7.578,9	10.088,8	13.526,1	12.654,7	100,00%	94

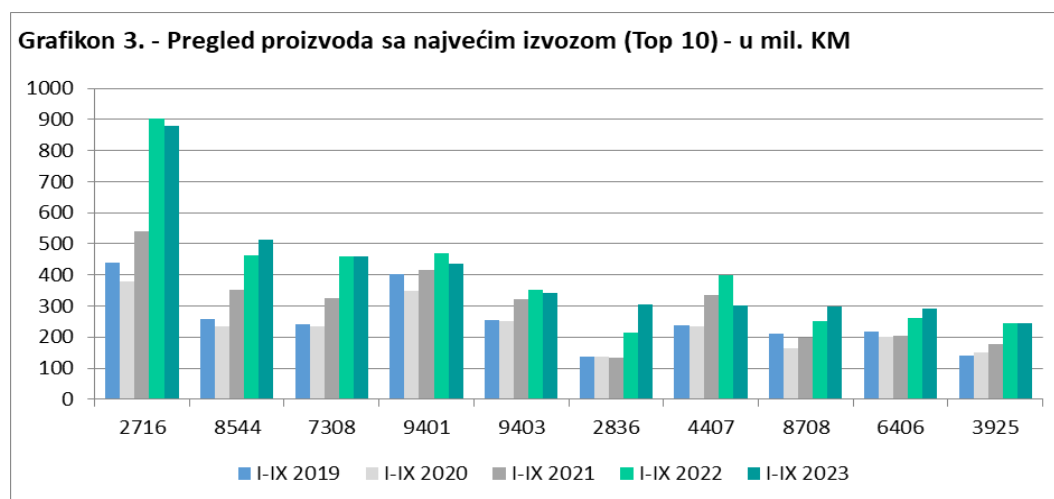
Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset proizvoda ima učešće u ukupnom izvozu u prosjeku oko 30% u posljednjih pet godina.

Posmatrajući period od I-IX 2019. do I-IX 2023. godine (Grafikon 3.) izvoz izolirane žice (TB 8544) i dijelova i pribora motornih vozila (TB 8708) ima trend rasta, sa izuzetkom za 2020. godinu.

Najveći **pad bh izvoza**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- sirove nafte (TB 2709) – 570,01 hiljada KM i pad od 94,39%;
- bakrene žice (TB 7408) – 1,76 miliona KM i pad od 84,43%;
- elektromehaničkih aparata sa ugrađenim elektromotorom (TB 8509) – 4,21 milion KM i pad od 80,24%;
- dijelova i pribora za proizvode iz TB 9301 do 9304 (TB 9305) – 3,50 miliona KM i pad od 79,42%;
- margarina (TB 1517) – 543,74 hiljade KM i pad od 76,60%;
- aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 180,97 miliona KM i pad od 76,04%;
- kukuruza (TB 1005) – 1,45 miliona KM i pad od 75,45%.

Najveći **rast bh izvoza**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- korištene odjeće (TB 6309) – 5,77 miliona KM i rast veći za 150 puta u odnosu na isti period prošle godine;
- olova u sirovim oblicima (TB 7801) – 751,73 hiljade KM i rast veći za 94 puta nego prošle godine;
- pređe (TB 5509) – 4,59 miliona KM i rast veći za 65 puta;
- motocikli (TB 8711) – 1,33 miliona KM i rast veći za 48 puta.

U periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, Bosna i Hercegovina je izvozila 49 novih grupa proizvoda ili je znatno veći izvoz nego u prethodnom periodu, a 62 grupe proizvoda se više ne izvoze ili je jako mala vrijednost izvoza.

Najznačajniji proizvodi koje je BiH počela izvoziti u periodu I-IX 2023. godine su¹:

		KM	
TB	Opis	I-IX 2022	I-IX 2023
6309	Korištena odjeća i drugi korišteni tekstilni proizvodi	38.501,51	5.774.093,97
5509	Pređa (osim konca za šivanje) od rezanih sintetičkih vlakana, nepripremljena u pakovanja za pojedinačnu prodaju:	70.257,55	4.589.328,72
8711	Motocikli (uključujući i mopede), bicikli i slična vozila sa pomoćnim motorom, sa bočnom prikolicom ili bez nje; bočne prikolice:	27.558,47	1.325.354,81
2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva od kamenog uglja:	60.030,90	1.031.156,85
7406	Prah i ljuskice, od bakra:	0,00	845.554,52

Najznačajniji proizvodi koje je BiH prestala da izvozi u period I-IX 2023. godine su²:

		KM	
TB	Opis	I-IX 2022	I-IX 2023
2302	Mekinjke i ostali ostaci dobiveni prosijavanjem, mljevenjem ili drugom obradom žitarica ili mahunarki, nepeletizovani ili peletizovani	1.898.759,32	16.176,48
0102	Žive životinje vrste goveda	1.772.682,18	0,00
2402	Cigare, cigarilosi i cigarete od duhana ili zamjena duhana	1.054.557,43	10.933,55
2835	Fosfinati (hipofosfiti), fosfonati (fosfiti) i fosfati; polifosfati, hemijski određeni ili neodređeni	942.843,15	34.352,93

¹ Kod odabira novih proizvoda, uzeti su proizvodi čija je vrijednost izvoza u 2023. godini bila iznad 75.000,00 KM, a u 2022. godini ispod 75.000,00 KM.

² Kod odabira proizvoda koji su se prestali izvoziti, uzeti su proizvodi čija je vrijednost izvoza u 2023. godini bila ispod 75.000,00 KM, a u 2022. godini iznad 75.000,00 KM.

Proizvodi koji su se najviše **uvozili u BiH**, u periodu I-IX 2023. godine, su: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) u vrijednosti od 1,78 milijardi sa učešćem od 13,09%, zatim putnički automobili (TB 8703) u vrijednosti od 818,40 miliona KM sa učešćem od 6,01%, te lijekovi (TB 3004) u vrijednosti od 477,69 miliona KM sa učešćem od 3,51%.

Tabela 5. - Pregled proizvoda sa najvećim uvozom po TB

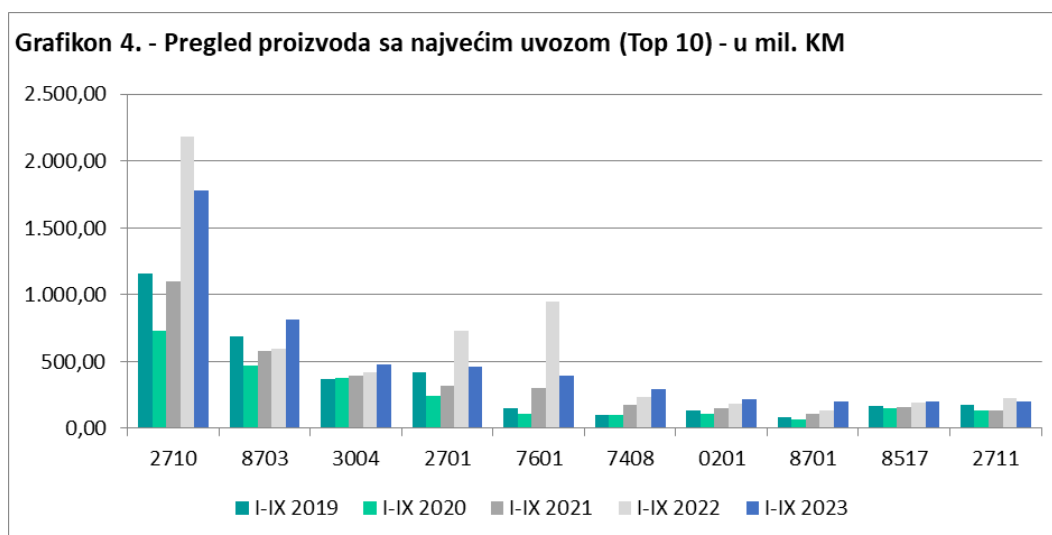
RB	TB	OPIS	Vrijednost uvoza (mil. KM)					Učešće 2023	Index 2023/2022
			I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023		
1	2710	Naftna ulja, osim sirovih	1.162,5	732,8	1.102,5	2.179,7	1.782,3	13,09%	82
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila	690,4	469,0	578,9	598,4	818,4	6,01%	137
3	3004	Lijekovi	366,5	374,1	391,9	422,3	477,7	3,51%	113
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva od kamenog uglja	420,0	239,7	315,6	733,0	460,7	3,38%	63
5	7601	Aluminij u sirovim oblicima	154,6	111,9	303,9	944,9	395,5	2,90%	42
6	7408	Bakrena žica	100,2	101,1	175,8	231,2	293,9	2,16%	127
7	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	132,3	109,4	149,0	188,2	218,4	1,60%	116
8	8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709)	81,6	63,3	107,4	129,9	205,3	1,51%	158
9	8517	Telefonski aparati, uključujući pametne telefone i ostale telefone za mobilne radiotelefonske mreže	171,3	152,4	156,2	193,8	204,9	1,50%	106
10	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	171,8	133,9	138,0	225,9	202,4	1,49%	90
Ukupno (1-10)			3.451,3	2.487,6	3.419,1	5.847,2	5.059,5	37,15%	87
Ostalo			6.332,1	5.533,2	6.194,6	7.854,3	8.559,1	62,85%	109
UKUPNO			9.783,4	8.020,8	9.613,7	13.701,5	13.618,6	100,00%	99

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset proizvoda ima učešće u ukupnom uvozu u prosjeku oko 36% u posljednjih pet godina.

Posmatrajući period od I-IX 2019. do I-IX 2023. godine (Grafikon 4.) uvoz lijekova (TB 3004) i bakrene žice (TB 7408) ima trend rasta.

Najveći **pad bh uvoza**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- kvarca, kvarcita (TB 2506) – 997,49 hiljada KM i pad od 91,13%;
- soje u zrnju (TB 1201) – 2,57 miliona KM i pad od 82,50%;
- zlata (TB 7108) – 561,67 hiljada KM i pad od 79,00%;
- magnezija i proizvoda od magnezija (TB 8104) – 1,86 miliona KM i pad od 78,53%;
- mašina i uređaja za čišćenje, sortiranje ili prosijavanje sjemenja, zrnja ili sušenog mahunastog povrća (TB 8437) – 731,82 hiljade KM i pad od 73,76%;
- ostalog preredenog duhana (TB 2403) – 2,25 miliona KM i pad od 73,35%.

Najveći **rast bh uvoza**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- padobrana (TB 8804) – 1,54 miliona KM i rast veći za 106 puta;
- kalaja u sirovim oblicima (TB 8001) – 27,84 miliona KM i rast veći za 36 puta;
- helikoptera i aviona (TB 8802) – 2,32 miliona KM i rast veći za 26 puta.

U periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, Bosna i Hercegovina je uvozila 32 nove grupe proizvoda ili je znatno veći uvoz nego u prethodnom periodu, a 30 grupa proizvoda više ne uvozi ili je jako mala vrijednost uvoza.

Najznačajniji proizvodi koje je BiH počela uvoziti u periodu I-IX 2023. godine su³:

KM			
TB	Opis	I-IX 2022	I-IX 2023
8710	Tenkovi i druga oklopna borbena motorna vozila, uključujući i opremljena naoružanjem i njihovi dijelovi	0,00	3.638.014,83
8804	Padobrani (uključujući padobrane kojima se može upravljati i mikroletjelice (padobran–krila) i ispuštalice; njihovi dijelovi i pribor	14.522,16	1.539.102,95
9301	Vojno oružje, osim revolvera, pištolja i oružja iz tarifnog broja 9307:	14.503,56	468.251,44
1521	Biljni voskovi (osim triglicerida), pčelinji vosak, voskovi od ostalih insekata i spermaceti, rafinirani ili nerafinirani, obojeni ili neobojeni:	31.806,12	332.313,22

Najznačajniji proizvodi koje je BiH prestala da uvozi u period I-IX 2023. godine su⁴:

KM			
TB	Opis	I-IX 2022	I-IX 2023
2601	Rude i koncentracije željeza, uključujući i pržene željezne pirite	12.541.210,11	74.883,56
4907	Poštanske marke, biljezi i slične marke, neponištene, koje su u opticaju ili su namijenjene da budu u opticaju u zemlji namjene u kojoj imaju ili će imati priznatu nominalnu vrijednost; takseni papiri, bankote, čekovi, akcije, dionice, obveznice i slični	1.165.258,74	34.771,20
7118	Metalni novac	1.090.421,34	1.931,14
9905	Lična imovina fizičkog lica koje prenosi svoje uobičajeno prebivalište	1.058.268,70	0,00

³ Kod odabira novih proizvoda, uzeti su proizvodi čija je vrijednost uvoza u 2023. godini bila iznad 75.000,00 KM, a u 2022. godini ispod 75.000,00 KM.

⁴ Kod odabira proizvoda koji su se prestali uvoziti, uzeti su proizvodi čija je vrijednost uvoza u 2023. godini bila ispod 75.000,00 KM, a u 2022. godini iznad 75.000,00 KM.

Tabela 6. - Pregled proizvoda sa najvećim deficitom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost deficita (mil. KM)					Učešće 2023	Index 2023/2022
			I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	-1.123,85	-719,96	-1.072,02	-2.140,31	-1.745,19	21,51%	82
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila	-682,11	-461,36	-571,28	-581,99	-807,79	9,96%	139
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva od kamenog uglja	-420,02	-239,67	-314,72	-732,95	-459,63	5,67%	63
4	3004	Lijekovi	-281,21	-300,91	-319,74	-352,19	-385,16	4,75%	109
5	7408	Bakrena žica	-100,20	-101,11	-174,67	-219,90	-292,13	3,60%	133
6	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	53,36	-103,98	-83,93	-189,46	-214,49	2,64%	113
7	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	-132,27	-94,32	-140,17	-182,68	-207,04	2,55%	113
8	8517	Telefonski aparati, uključujući pametne telefone	-164,55	-149,58	-150,27	-189,54	-201,26	2,48%	106
9	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	-170,27	-131,72	-137,38	-225,81	-200,84	2,48%	89
10	8541	Poluprovodnički elementi, foto-osjetljivi poluprovodnički elementi	-6,63	-12,13	-18,30	-59,86	-198,40	2,45%	331
Ukupno (1-10)			-3.027,75	-2.314,74	-2.982,49	-4.874,69	-4.711,93	58,09%	97
Ostalo			-2.935,26	-2.428,52	-2.240,02	-2.776,47	-3.400,14	41,91%	122
UKUPNO			-5.963,01	-4.743,26	-5.222,51	-7.651,16	-8.112,07	100,00%	106

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su zabilježili najveći deficit u periodu I-IX 2023. godine su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) – 1,75 milijardi KM, ↓18,46%;
- putnički automobili (TB 8703) – 807,79 miliona KM, ↑38,80%;
- kameni ugallj, briketi (TB 2701) – 459,63 miliona KM, ↓37,29%;
- lijekovi (TB 3004) – 385,16 miliona KM, ↑9,36%.

2.1 Robna razmjena poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Tabela 7. - Struktura robne razmjene po vrstama proizvoda

Mil.KM

Vrsta proizvoda		I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
IZVOZ	Poljoprivreda	581,13	600,59	651,93	759,51	755,67	5,97%	99,49
	Industrija	8.083,74	6.978,35	9.436,85	12.766,59	11.898,99	94,03%	93,20
	UKUPNO	8.664,87	7.578,94	10.088,78	13.526,10	12.654,67	100,00%	93,56
UVOZ	Poljoprivreda	2.312,09	2.196,75	2.411,69	3.122,58	3.298,07	15,88%	105,62
	Industrija	12.315,79	10.125,44	12.899,60	18.054,67	17.468,66	84,12%	96,75
	UKUPNO	14.627,88	12.322,20	15.311,29	21.177,26	20.766,73	100,00%	98,06
TRGOVINSKI BILANS	Poljoprivreda	-1.730,97	-1.596,17	-1.759,76	-2.363,07	-2.542,40	31,34%	107,59
	Industrija	-4.232,05	-3.147,10	-3.462,75	-5.288,09	-5.569,66	68,66%	105,32
	UKUPNO	-5.963,01	-4.743,26	-5.222,51	-7.651,16	-8.112,07	100,00%	106,02

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

U periodu I-IX 2023. godine učešće industrijskih proizvoda u ukupnom bh. izvozu je 94,03%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 5,97%.

U ukupnom bh. uvozu industrijski proizvodi učestvuju 84,12%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 15,88%.

U razmjeni industrijskih proizvoda zabilježen je pad izvoza (6,80%), pad uvoza (3,25%), te rast deficita (5,32%), dok poljoprivredni proizvodi bilježe pad izvoza (0,51%), rast uvoza (5,62%) i rast deficita (7,59%).

Pokrivenost uvoza izvozom BiH u razmjeni poljoprivrednim proizvodima iznosila je 22,91%, a u razmjeni industrijskim proizvodima 68,12%.

3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA

Tabela 8. - BiH izvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2023	Index 2023/2022
		I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023		
1	NJEMAČKA	1.274,70	1.199,43	1.522,28	1.991,14	2.049,99	16,20%	102,96
2	HRVATSKA	1.072,59	1.005,02	1.365,68	2.048,24	1.954,17	15,44%	95,41
3	SRBIJA	971,05	826,74	1.128,72	1.796,72	1.557,72	12,31%	86,70
4	AUSTRIJA	845,21	747,32	938,50	1.271,01	1.319,53	10,43%	103,82
5	ITALIJA	1.007,55	718,24	1.096,18	1.539,43	1.102,10	8,71%	71,59
6	SLOVENIJA	755,98	679,41	882,00	1.049,22	1.023,81	8,09%	97,58
7	CRNA GORA	301,89	219,92	285,15	434,84	542,21	4,28%	124,69
8	NIZOZEMSKA	187,49	170,13	265,58	312,40	311,41	2,46%	99,68
9	FRANCUSKA	190,45	177,24	236,56	294,71	248,30	1,96%	84,25
10	MAĐARSKA	208,64	147,11	188,65	271,64	222,55	1,76%	81,93
Ukupno (1-10)		6.815,55	5.890,57	7.909,30	11.009,35	10.331,79	81,64%	93,85
Ostale zemlje		1.849,32	1.688,36	2.179,48	2.516,75	2.322,88	18,36%	92,30
UKUPNO		8.664,87	7.578,94	10.088,78	13.526,10	12.654,67	100,00%	93,56

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja, u posljednjih pet godina ima učešće u prosjeku oko 79% u ukupnom bh izvozu. U periodu od pet godina, oko 64% robe Bosna i Hercegovina izvozi u EU, a 15% izvozi u CEFTA-u.

Posmatrajući period od 2019. godine do 2022. godine, u ukupnom svjetskom izvozu⁵, učešće ukupnog bh izvoza u prosjeku je oko 0,04%, dok je učešće najznačajnijih bh vanjskotrgovinskih partnera: Kine 14,31%, Njemačka 7,41%, Italije 2,76%, Austrije 0,91%, Slovenije 0,26%, zatim Srbije 0,11%, te Hrvatske 0,10%.

U periodu I-IX 2023. godine, Bosna i Hercegovina je najviše robe izvozila u: Njemačku 2,05 milijardi KM, Hrvatsku 1,95 milijardi KM, Srbiju 1,56 milijardi KM, Austriju 1,32 milijarde KM, u Italiju 1,10 milijardi KM, te u Sloveniju 1,02 milijarde KM.

⁵Izvor podataka: UNCTADstat; Data Centre, International merchandise trade; Merchandise: Total trade and share, annual

Tabela 9. - BiH uvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2023	Index 2023/2022
		I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023		
1	ITALIJA	1.718,40	1.413,66	1.848,52	2.558,80	2.825,98	13,61%	110,44
2	NJEMAČKA	1.775,91	1.516,11	1.862,02	2.177,64	2.453,31	11,81%	112,66
3	SRBIJA	1.586,25	1.393,82	1.743,08	2.292,45	2.139,89	10,30%	93,35
4	KINA	1.078,27	999,13	1.197,36	1.698,11	1.972,30	9,50%	116,15
5	HRVATSKA	1.528,04	1.135,05	1.392,77	2.126,08	1.582,56	7,62%	74,44
6	TURSKA	708,87	634,63	890,50	1.243,73	1.138,31	5,48%	91,52
7	SLOVENIJA	669,47	605,44	723,17	836,59	813,41	3,92%	97,23
8	AUSTRIJA	528,48	491,83	589,62	754,79	757,33	3,65%	100,34
9	POLJSKA	440,31	380,04	432,11	550,11	652,27	3,14%	118,57
10	SAD	521,54	309,95	332,75	744,83	594,47	2,86%	79,81
UKUPNO (1-10)		10.555,52	8.879,65	11.011,90	14.983,13	14.929,84	71,89%	99,64
Ostale zemlje		4.072,36	3.442,55	4.299,39	6.194,13	5.836,89	28,11%	94,23
UKUPNO		14.627,88	12.322,20	15.311,29	21.177,26	20.766,73	100,00%	98,06

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja, u posljednjih pet godina ima učešće u prosjeku oko 72% u ukupnom bh uvozu. U periodu od pet godina, oko 44% robe Bosna i Hercegovina uvozi iz EU, 11% uvozi iz zemalja CEFTA-e, dok 17% uvozi iz ostalih zemalja.

Posmatrajući period od 2019. godine do 2022. godine, u ukupnom svjetskom uvozu⁶, učešće ukupnog bh uvoza u prosjeku je oko 0,06%, dok je učešće najznačajnijih bh vanjskotrgovinskih partnera: Kine 11,19%, Njemačka 6,34%, Italije 2,51%, Austrije 0,95%, Slovenije 0,25%, zatim Srbije 0,25%, te Hrvatske 0,16%.

Bosna i Hercegovina je, u periodu I-IX 2023. godine, najviše robe uvozila iz: Italije 2,83 milijarde KM, Njemačke 2,45 milijardi KM, Srbije 2,14 milijardi KM, Kine 1,97 milijardi KM, Hrvatske 1,58 milijardi KM, te iz Turske 1,14 milijardi KM.

⁶Izvor podataka: UNCTADstat; Data Centre, International merchandise trade; Merchandise: Total trade and share, annual

Tabela 10. - BiH deficit po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	DRŽAVA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće 2023	Index 2023/2022
		I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023		
1	KINA	-1.056,13	-980,76	-1.172,95	-1.667,09	-1.951,91	24,06%	117,09
2	ITALIJA	-710,85	-695,42	-752,34	-1.019,36	-1.723,88	21,25%	169,11
3	TURSKA	-501,83	-424,38	-650,52	-1.013,25	-946,09	11,66%	93,37
4	SRBIJA	-615,20	-567,08	-614,36	-495,73	-582,18	7,18%	117,44
5	POLJSKA	-313,78	-271,85	-258,59	-291,01	-478,36	5,90%	164,38
6	SAD	-482,30	-266,95	-229,24	-609,82	-450,21	5,55%	73,83
7	NJEMAČKA	-501,20	-316,68	-339,74	-186,50	-403,32	4,97%	216,26
8	RUSIJA	-285,76	-203,34	-432,46	-469,52	-330,08	4,07%	70,30
9	INDIJA	-92,68	-81,11	-126,32	-696,87	-304,91	3,76%	43,75
10	MAĐARSKA	-191,84	-186,84	-198,01	-234,27	-247,96	3,06%	105,84
Ukupno (1-10)		-4.751,57	-3.994,41	-4.774,52	-6.683,41	-7.418,89	91,46%	111,00
Ostale zemlje		-1.211,44	-748,85	-447,99	-967,75	-693,18	8,54%	71,63
UKUPNO		-5.963,01	-4.743,26	-5.222,51	-7.651,16	-8.112,07	100,00%	106,02

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Najveći deficit Bosna i Hercegovina bilježi sa Kinom i u periodu I-IX 2023. godine on je iznosio 1,95 milijardi KM. Pored Kine, Bosna i Hercegovina bilježi deficit u robnoj razmjeni sa Italijom (1,72 milijarde KM), Turskom (946,09 miliona KM), te sa Srbijom (582,18 miliona KM).

Posmatrajući period od pet godina, učešće navedenih deset zemalja u ukupnom bh trgovinskom bilansu je u prosjeku 87%.

U periodu I-IX 2023. godine Bosna i Hercegovina najveći suficit u robnoj razmjeni bilježi sa: Austrijom (562,20 miliona KM), Crnom Gorom (474,63 miliona KM), Hrvatskom (371,61 milion KM), te sa Slovenijom (210,39 miliona KM).

4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA

Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine u periodu I-IX 2023. godine iznosila je 33,42 milijarde KM, od toga zemlje EU učestvuju sa 64,28%, a zemlje CEFTA sa 14,35%.

U periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine zabilježen je pad ukupne robne razmjene sa EU (2,02%), sa zemljama CEFTA-e (5,69%), sa Turskom (9,75%) sa zemljama EFTA-e (1,82%).

Tabela 11. - Robna razmjena po regionima

Mil. KM

IZVOZ	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Index 2023/2022	Učešće 2023
EU	6.337,16	5.531,35	7.469,78	9.987,38	9.311,49	93,23	73,58%
CEFTA	1.410,02	1.207,73	1.615,61	2.492,14	2.357,72	94,61	18,63%
EFTA	199,19	216,02	256,15	230,38	215,17	93,39	1,70%
UoST	207,04	210,25	239,98	230,48	192,22	83,40	1,52%
Ostatak svijeta	511,46	413,59	507,26	585,71	578,07	98,69	4,57%
UKUPNO	8.664,87	7.578,94	10.088,78	13.526,10	12.654,67	93,56	100,00%
UVOZ							
EU	8.960,09	7.461,19	9.121,07	11.938,92	12.172,36	101,96	58,61%
CEFTA	1.783,82	1.573,13	1.981,72	2.592,92	2.438,06	94,03	11,74%
EFTA	110,39	99,53	106,34	136,22	144,76	106,27	0,70%
UoST	708,87	634,63	890,50	1.243,73	1.138,31	91,52	5,48%
Ostatak svijeta	3.064,71	2.553,71	3.211,65	5.265,47	4.873,24	92,55	23,47%
UKUPNO	14.627,88	12.322,20	15.311,28	21.177,26	20.766,73	98,06	100,00%
TRGOVINSKI BILANS							
EU	-2.622,93	-1.929,84	-1.651,29	-1.951,54	-2.860,87	146,60	35,27%
CEFTA	-373,80	-365,40	-366,11	-100,78	-80,34	79,72	0,99%
EFTA	88,80	116,49	149,81	94,16	70,41	74,77	-0,87%
UoST	-501,83	-424,38	-650,52	-1.013,25	-946,09	93,37	11,66%
Ostatak svijeta	-2.553,25	-2.140,13	-2.704,39	-4.679,76	-4.295,17	91,78	52,95%
UKUPNO	-5.963,01	-4.743,26	-5.222,50	-7.651,16	-8.112,07	106,02	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

UoST - Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Pokrivenost uvoza izvozom BiH, u periodu I-IX 2023. godine, sa zemljama članicama EU iznosila je 76,5%, sa zemljama članicama CEFTA-e 96,7%, te sa Turskom 16,9%.

Najveću pokrivenost uvoza izvozom BiH je ostvarila sa potpisnicama EFTA-e od 148,6%.

5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EU

5.1 Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

Bosna i Hercegovina je 16. juna 2008. godine sa Evropskim zajednicama i njihovim državama članicama potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj: 10/08) koji je stupio na snagu 1. juna 2015. godine. Sastavni dio SSP-a bio je i Privremeni Sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima koji je stupio na snagu 01.07.2008. godine i njegova primjena prestala je stupanjem na snagu SSP-a. Zaključivanjem SSP-a, Bosni i Hercegovini je prema evolutivnoj klauzuli potvrđen status potencijalnog kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, a status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, 15. decembra 2022. godine.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju reguliše političke, ekonomske i trgovinske odnose između BiH i EU. U skladu sa SSP-om, između Bosne i Hercegovine i Evropske unije uspostavljeno je područje slobodne trgovine.

Na zahtjev Evropske komisije, a nakon što je Hrvatska pristupila EU, Bosna i Hercegovina je pregovarala i u Briselu 15. decembra 2016. godine sa Evropskom zajednicama i njihovim državama članicama potpisala Protokol uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Evropskoj Uniji („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj: 8/17) koji je stupio na snagu 1. februara 2017. godine. Ovaj protokol zajedno sa svojim aneksima čini sastavni dio SSP-a.

Mnoge reforme su u prethodnom periodu u zastoju, zbog situacije izazvane COVID 19 virusom i neodržavanjem sastanaka već uspostavljenih struktura po SSP-u.

Ugovorne strane PEM Konvencije obavezale da za potrebe primjene pravila o porijeklu robe u međusobno zaključenim sporazumima o slobodnoj trgovini, primjenjuju odredbe ove konvencije. Regionalna konvencija o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu robe je međunarodni sporazum koji propisuje jedinstveni set pravila o porijeklu robe. Za Bosnu i Hercegovinu PEM Konvencija je stupila na snagu 01.11.2014. godine. Od tada su ova pravila mijenjana 2016. godine (provedene procedure izmjene SSP u BiH, („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj: 1/17), te 2019. godine, za koje Bosna i Hercegovina još uvijek nije provela procedure izmjena SSP, odnosno usvajanja Alternativnih pravila po SSP-u.

5.2 Robna razmjena BiH sa zemljama EU

U periodu I-IX 2023. godine ukupan **izvoz** BiH u EU iznosio je 9,31 milijardu KM, što je za 675,89 miliona KM manje u odnosu na isti period 2022. godine i predstavlja pad od 6,77%.

U ukupnom izvozu u EU za period I-IX 2023. godine najveće učešće ima Njemačka (22,02%), Hrvatska (20,99%), Austrija (14,17%), Italija (11,84%), te Slovenija (11,00%). ([Prilog 1](#))

U periodu I-IX 2023. godine, vrijednost **uvoza** iz EU iznosila je 12,17 milijardi KM, što je za 233,44 miliona KM više u odnosu na isti period 2022. godine i predstavlja rast od 1,96%.

Najveće učešće u ukupnom uvozu iz EU, u posmatranom periodu ima Italija (23,22%), Njemačka (20,15%), te Hrvatska (13,00%). ([Prilog 2](#))

Tabela 12. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EU

Mil.KM

OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Index 2023/2022
IZVOZ	6.337,16	5.531,35	7.469,78	9.987,38	9.311,49	93,23
UVOZ	8.960,09	7.461,19	9.121,07	11.938,92	12.172,36	101,96
ROBNA RAZMJENA	15.297,25	12.992,54	16.590,85	21.926,30	21.483,85	97,98
TRGOVINSKI BILANS	-2.622,93	-1.929,84	-1.651,29	-1.951,54	-2.860,87	146,60
POKRIVENOST (%)	70,73	74,13	81,90	83,65	76,50	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine vrijednost **deficita** sa zemljama EU iznosila je 2,86 milijardi KM, gdje je deficit povećan za 909,33 miliona KM ili za 46,60% u odnosu na isti period 2022. godine.

Pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU u periodu I-IX 2023. godine iznosila je 76,50% i manja je za 7,15% u odnosu na pokrivenost u istom periodu prošle godine.

5.3 Robna razmjena sa EU po TB

U periodu I-IX 2023. godine, **Bosna i Hercegovina je najviše izvozila u EU**: izoliranu žicu, kablove (TB 8544) u vrijednosti od 481,55 miliona KM sa učešćem od 5,17%, sjedala (TB 9401) u vrijednosti od 400,66 miliona KM sa učešćem od 4,30%, željezne ili čelične konstrukcije (TB 7308) u vrijednosti od 334,06 miliona KM sa učešćem od 3,59%, te električnu energiju (TB 2716) u vrijednosti od 321,37 miliona KM i učešće od 3,45%.

Tabela 13. - Struktura BiH izvoza u EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	8544	Izolirana žica, kablovi i ostali izolirani električni provodnici	239,38	209,88	317,07	419,36	481,55	5,17%	114,83
2	9401	Sjedala i njihovi dijelovi	328,93	299,08	355,33	406,89	400,66	4,30%	98,47
3	7308	Željezne ili čelične konstrukcije	188,27	175,18	230,62	337,82	334,06	3,59%	98,89
4	2716	Električna energija	208,52	181,17	240,60	393,12	321,37	3,45%	81,75
5	6406	Dijelovi obuće; izmjenjivi ulošci za obuću	215,90	200,13	203,33	259,33	289,63	3,11%	111,68
Ukupno (1-5)			1.181,01	1.065,45	1.346,95	1.816,52	1.827,27	19,62%	100,59
Ostalo			5.156,15	4.465,90	6.122,83	8.170,86	7.484,22	80,38%	91,60
UKUPNO			6.337,16	5.531,35	7.469,78	9.987,38	9.311,49	100,00%	93,23

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Najveći **pad izvoza u EU**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je kod:

- bakrene žice (TB 7408) u vrijednosti od 1,76 miliona KM i pad od 84,43%;
- elektromehaničkih aparata (TB 8509) u vrijednosti od 4,20 miliona KM i pad od 80,30%;
- kukuruza (TB 9305) u vrijednosti od 1,19 miliona KM i pad od 77,31%;
- aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) u vrijednosti od 171,03 miliona KM i pad od 77,00%.

Najveći **rast izvoza u EU**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je kod:

- tepiha i ostalih tekstilnih podnih prekrivača (TB 5701) – 1,05 miliona KM i rast veći za 74 puta;
- pređe od rezanih sintetičkih vlakana (TB 5509) - 2,18 miliona KM i rast veći za 31 put;
- bakrenih ploča (TB 7409) -58,72 miliona KM, što je za 14 puta više nego u istom periodu prošle godine.

BiH je u EU izvozila vojno oružje (TB 9301) u vrijednosti od 1,06 miliona KM, te prah i ljuskice od bakra (TB 7406) u vrijednosti od 845,55 hiljada KM, dok u istom periodu I-IX 2022. godine nije zabilježen izvoz ovih proizvoda.

Tabela 14. - Struktura BiH **uvoza** iz EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	981,38	598,23	847,64	1.803,76	1.523,81	12,52%	84,48
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba	611,04	413,98	524,01	533,72	732,46	6,02%	137,24
3	3004	Lijekovi	284,66	291,26	310,78	316,62	353,99	2,91%	111,80
4	7408	Bakrena žica	76,52	67,74	111,78	194,20	227,45	1,87%	117,12
5	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	132,04	108,47	147,39	187,58	218,31	1,79%	116,38
Ukupno (1-5)			2.085,66	1.479,68	1.941,60	3.035,88	3.056,03	25,11%	100,66
Ostalo			6.874,44	5.981,51	7.179,47	8.903,03	9.116,33	74,89%	102,40
UKUPNO			8.960,09	7.461,19	9.121,07	11.938,92	12.172,36	100,00%	101,96

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Bosna i Hercegovina je, u periodu I-IX 2023. godine, **najviše uvozila iz EU**: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) u vrijednosti od 1,52 milijarde KM sa učešćem od 12,52%, zatim putničke automobile (TB 8703) u vrijednosti od 732,46 miliona KM i učešće od 6,02%, te lijekove (TB 3004) u vrijednosti od 353,99 miliona KM sa učešćem od od 2,91%.

Najveći **pad uvoza iz EU**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je kod:

- kvarca, kvarcita (TB 2506) u vrijednosti od 943,55 hiljada KM i pad od 91,56%;
- sjemena uljane repice (TB 1205) u vrijednosti od 659,27 hiljada KM i pad od 90,43%;
- soje u zrnju (TB 1201) u vrijednosti od 1,97 miliona KM i pad od 85,26%;
- dijelova za izgradnju željezničkih i tramvajskih kolosijeka od željeza ili čelika (TB 7302) u vrijednosti od 1,25 miliona KM i pad od 79,43%.

Najveći **rast uvoza iz EU**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je kod:

- ostalih zrakoplova (TB 8802) - 1,68 miliona KM, što je za 85 puta više nego uvoz u istom period prošle godine;
- kablova od vještačkih filamenata (TB 5502) -2,19 miliona KM i rast uvoza veći za 7 puta;
- mašina za proizvodnju celuloze od vlaknastih celuloznih materijala (TB 8439) – 2,94 miliona KM i rast veći za 7 puta u odnosu na isti period prošle godine.

6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-e

6.1 Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006)

Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006) potpisan je 19. decembra 2006. godine u Bukureštu, a za Bosnu i Hercegovinu stupio je na snagu 22. novembra 2007. godine.

Od potpisivanja CEFTA 2006 Sporazuma je prošlo 17 godina i za to vrijeme urađeno je dosta na liberalizaciji trgovine robom i uslugama i unapređenju odnosa među CEFTA Stranama prije svega kroz usvajanje CEFTA Odluka, te usvajanjem Dodatnih protokola Sporazumu i to:

- Dodatni protokol 1
- Dodatni protokol 2
- Dodatni protokol 3
- Dodatni protokol 4
- Dodatni protokol 5
- Dodatni protokol 6

U narednom periodu bi se također, trebalo završiti pregovori između CEFTA Strana o Dodatnom protokolu 7 o rješavanju sporova Sporazumu o izmjeni i pristupanju CEFTA Sporazumu, čijim usvajanjem bi se trebao uspostaviti učinkovit mehanizam za rješavanje trgovinskih sporova.

Sve informacije, kao i pravni dokumenti postavljeni su na web stranicu <https://cefta.int/>, koja se redovno ažurira.

Režim trgovine između CEFTA Strana - Od 01. januara 2009. godine trgovina industrijskim proizvodima je potpuno liberalizovana, odnosno carinske dažbine se ne plaćaju na industrijske proizvode porijeklom iz potpisnica CEFTA Sporazuma.

Trgovina poljoprivrednim proizvodima između CEFTA Strana je u potpunosti liberalizovana od 2015. godine.

Pregovori o liberalizaciji trgovine uslugama su započeli 2014. godine, a završeni su usvajanjem Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama uz CEFTA 2006 Sporazum, 18. decembra 2019. godine. Daljom provedbom Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama će se otvoriti mogućnosti za daljnju ekonomsku integraciju i omogućiti međusobno priznavanje posebnih licenci, profesionalnih kvalifikacija, pojednostavljenje e-trgovine, a kompanijama CEFTA Strana će se otvoriti tržište za trgovinu uslugama.

Usvajanjem CEFTA Odluke 1/2021 o prihvatanju EU revidiranih pravila Regionalne konvencije o pan-evro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu i provedbom procedure u Bosni i Hercegovini, ova pravila se između Bosne i Hercegovine i CEFTA Strana primjenjuju od početka 2023. godine.

Akcioni plan 2021-2024 za Zajedničko regionalno tržište za Zapadni Balkan

Svi procesi u okviru CEFTA 2006 Sporazuma dio su Akcionog plana 2021-2024 za Zajedničko regionalno tržište za Zapadni Balkan. Većina aktivnosti se implementira u rokovima, izuzimajući aktivnosti u COVID periodu. Potrebno je ubrzano provesti aktivnosti koje su u zastoju iz CRM AP 2021-2024.

6.2 Robna razmjena BiH sa zemljama – potpisnicama CEFTA-e

Tabela 15. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa CEFTA-om

Mil. KM

OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Index 2023/2022
IZVOZ	1.410,02	1.207,73	1.615,61	2.492,14	2.357,72	94,61
UVOZ	1.783,82	1.573,13	1.981,72	2.592,92	2.438,06	94,03
ROBNA RAZMJENA	3.193,84	2.780,86	3.597,33	5.085,05	4.795,78	94,31
TRGOVINSKI BILANS	-373,80	-365,40	-366,11	-100,78	-80,34	79,72
POKRIVENOST	79,04%	76,77%	81,53%	96,11%	96,70%	

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine ukupan **izvoz** BiH u CEFTA-u iznosio je 2,36 milijardi KM, što je za 134,42 miliona KM manje u odnosu na isti period 2022. godine i predstavlja pad od 5,39%.

U posmatranom periodu vrijednost **uvoza** iz CEFTA-e iznosila je 2,44 milijarde KM, što je za 154,85 miliona KM manje u odnosu na isti period 2022. godine i predstavlja pad od 5,97%.

U periodu I-IX 2023. godine u robnoj razmjeni sa zemljama CEFTA-e zabilježen je **deficit** u iznosu od 80,34 miliona KM, gdje je zabilježen pad deficita od 20,28% u odnosu na deficit u istom periodu 2022. godine.

Pokrivenost uvoza izvozom sa CEFTA-om, u periodu I-IX 2023. godine je 96,70% i veća je za 0,59% u odnosu na pokrivenost u istom periodu 2022. godine.

Tabela 16. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama **CEFTA-e**

KM

Zemlja	I-IX 2022		I-IX 2023		Index
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
ALBANIJA	33.888.767,02	1,36%	29.970.696,48	1,27%	88,44
CRNA GORA	434.841.768,35	17,45%	542.214.513,97	23,00%	124,69
KOSOVO*	89.617.682,82	3,60%	94.500.616,36	4,01%	105,45
MOLDAVIJA	4.436.178,56	0,18%	5.982.656,46	0,25%	134,86
SJEVERNA MAKEDONIJA	132.627.917,80	5,32%	127.334.382,73	5,40%	96,01
SRBIJA	1.796.724.588,47	72,10%	1.557.715.886,47	66,07%	86,70
Ukupno CEFTA	2.492.136.903,02	100,00%	2.357.718.752,47	100,00%	94,61
Zemlja	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	Index
ALBANIJA	47.151.240,29	1,82%	47.866.027,33	1,96%	101,52
CRNA GORA	83.470.298,84	3,22%	67.579.838,36	2,77%	80,96
KOSOVO*	20.650.850,25	0,80%	19.497.403,93	0,80%	94,41
MOLDAVIJA	3.823.303,03	0,15%	6.926.118,10	0,28%	181,16
SJEVERNA MAKEDONIJA	145.366.526,22	5,61%	156.299.917,96	6,41%	107,52
SRBIJA	2.292.452.822,22	88,41%	2.139.894.168,46	87,77%	93,35
Ukupno CEFTA	2.592.915.040,85	100,00%	2.438.063.474,14	100,00%	94,03
Zemlja	TRGOVINSKI BILANS	Učešće	TRGOVINSKI BILANS	Učešće	Index
ALBANIJA	-13.262.473,27	13,16%	-17.895.330,85	22,27%	134,93
CRNA GORA	351.371.469,51	-	474.634.675,61	-	135,08
KOSOVO*	68.966.832,57	-	75.003.212,43	-	108,75
MOLDAVIJA	612.875,53	-	-943.461,64	1,17%	-
SJEVERNA MAKEDONIJA	-12.738.608,42	12,64%	-28.965.535,23	36,05%	227,38
SRBIJA	-495.728.233,75	491,90%	-582.178.281,99	724,60%	117,44
Ukupno CEFTA	-100.778.137,83	100,00%	-80.344.721,67	100,00%	79,72

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

U periodu I-IX 2023. godine u ukupnom izvozu u zemlje CEFTA-e (2,36 milijardi KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 66,07% (1,56 milijardi KM), a Crna Gora učestvuje sa 23,00% (542,21 milion KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 89,07% u ukupnom bh. izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e.

U istom periodu, od zemalja CEFTA-e, najveći rast izvoza zabilježen je u Moldaviju 34,86%, u Crnu Goru 24,69%, dok je pad izvoza zabilježen u Srbiju 13,30% i u Albaniju 11,56%.

U periodu I-IX 2023. godine u ukupnom uvozu iz zemalja CEFTA-e (2,44 milijarde KM), najveće učešće ostvaruje Srbija od 87,77% (2,14 milijardi KM).

U istom periodu, zabilježen je rast uvoza iz Moldavije od 81,16%, iz Sjeverne Makedonije od 7,52% i Albanije od 1,52%, dok je iz ostalih zemalja CEFTA-e zabilježen pad uvoza.

Najveći deficit, u robnoj razmjeni sa zemljama CEFTA-e, BiH bilježi sa Srbijom od 582,18 miliona KM, dok je najveći suficit zabilježen sa Crnom Gorom od 474,63 miliona KM.

Pored Crne Gore, zabilježen je suficit u robnoj razmjeni BiH sa Kosovom* (75,00 miliona KM).

U robnoj razmjeni BiH sa Moldavijom u periodu I-IX 2023. godine zabilježen je deficit u vrijednosti od 943,46 hiljada KM, dok je u istom periodu prošle godine bio zabilježen suficit.

---

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

6.3 Robna razmjena sa zemljama CEFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 17. - Struktura BiH izvoza u zemlje CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	2716	Električna energija	163,75	129,66	230,48	510,96	558,50	23,69%	109,30
2	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta	194,44	106,03	148,16	352,54	203,93	8,65%	57,85
3	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika	106,27	79,82	126,30	164,90	138,22	5,86%	83,82
4	2702	Mrki ugalj, aglomerirani ili neaglomerirani, osim gagata	10,94	11,59	10,36	72,64	114,87	4,87%	158,14
5	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane	58,22	43,34	60,45	74,58	108,75	4,61%	145,82
Ukupno (1-5)			533,64	370,43	575,74	1.175,62	1.124,26	47,68%	95,63
Ostalo			876,38	837,30	1039,87	1316,52	1233,46	52,32%	93,69
Ukupan izvoz u zemlje CEFTA-e			1.410,02	1.207,73	1.615,61	2.492,14	2.357,72	100,00%	94,61

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine, **Bosna i Hercegovina je najviše izvozila u zemlje CEFTA-e:** električnu energiju (TB 2716) u vrijednosti od 558,50 miliona KM sa učešćem od 23,69%, koks i polukoks (TB 2704) u vrijednosti od 203,93 miliona KM i učešćem od 8,65%, zatim toplo valjanu žicu (TB 7213) u vrijednosti od 138,22 miliona KM i učešćem od 5,86%, te mrki ugalj (TB 2702) u vrijednosti od 114,87 miliona KM i učešćem od 4,87%.

Najveći **pad izvoza u zemlje CEFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- sirove nafte (TB 2709) u vrijednosti od 570,01 hiljadu KM i pad od 94,39%;
- ostalih mašina i uređaja za dizanje, rukovanje (TB 8428) u vrijednosti od 633,17 hiljada KM i pad od 74,50%;
- uljanih pogača i ostalih čvrstih ostataka dobijenih pri ekstrakciji ulja od soje (TB 2304) u vrijednosti od 3,45 miliona KM i pad od 72,94%.

Najveći rast izvoza u zemlje CEFTA-e, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- pšenice i suražice (TB 1001) - 2,11 miliona KM i rast od 136 puta;
- kamenog uglja, briketa (TB 2701) – 1,03 miliona KM i rast od 19 puta;
- naftni plin (TB 2711) - 1,52 miliona KM i rast izvoza veći za 13 puta u odnosu na isti period prošle godine.

U posmatranom periodu zabilježen je izvoz azbestno-cementnih proizvoda (TB 6811) u vrijednosti od 2,46 miliona KM i pređe (TB 5509) u vrijednosti od 2,41 milion KM, dok u istom periodu prošle godine nije zabilježen izvoz ovih proizvoda u zemlje CEFTA-e.

Tabela 18. - Struktura BiH uvoza iz zemalja CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	178,31	128,61	244,95	351,92	251,46	10,31%	71,46
2	1905	Hljeb, peciva, kolači, keksi	52,25	53,16	53,92	63,58	76,82	3,15%	120,81
3	2203	Pivo dobijeno od slada	33,72	37,74	42,96	54,34	76,77	3,15%	141,26
4	7208	Toplo valjani pljosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika	32,80	29,70	64,03	99,35	71,26	2,92%	71,72
5	2716	Električna energija	55,71	19,72	73,54	118,77	66,06	2,71%	55,62
Ukupno (1-5)			352,78	268,94	479,41	687,96	542,36	22,25%	78,84
Ostalo			1.431,04	1.304,19	1.502,31	1.904,95	1.895,70	77,75%	99,51
Ukupan uvoz iz zemalja CEFTA-e			1.783,82	1.573,13	1.981,72	2.592,92	2.438,06	100,00%	94,03

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine, **Bosna i Hercegovina je najviše uvozila iz zemalja CEFTA-e**: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) u vrijednosti od 251,46 miliona KM sa učešćem od 10,31%; hljeb, peciva i kolače (TB 1905) u vrijednosti od 76,82 miliona KM i učešće od 3,15%, pivo dobijeno od slada (TB 2716) u vrijednosti od 76,77 miliona KM sa učešćem od 3,15%, te toplo valjane pljosnate proizvode od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7208) u vrijednosti od 71,26 miliona KM i učešće od 2,92%.

Najveći **pad uvoza iz zemalja CEFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- ostale obuće sa vanjskim đonovima od gume ili plastične mase (TB 6402) u vrijednosti od 822,62 hiljade KM i pad od 77,79%;
- papira i kartona (TB 4707) u vrijednosti od 634,80 hiljada KM i pad od 74,86%;
- transportnih ili transmisionih traka od vulkanizovanog kaučuka (TB 4010) u vrijednosti od 708,27 hiljada KM i pad od 73,78%.

Najveći **rast uvoza iz zemalja CEFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine zabilježen je kod:

- kakao praha (TB 1805) - 1,79 miliona KM i rast veći za 498,16%;
- ostalih orašastih plodova (TB 0802) - 1,23 miliona KM, dok je u istom period prošle godine uvoz iznosio 684,28 KM;
- otpadaka i ostataka od željeza ili čelika (TB 7204) – 1,22 miliona KM i rast veći za 16 puta nego u istom periodu prošle godine.

U posmatranom periodu zabilježen je uvoz padobrana i ispuštalica (TB 8804) u vrijednosti od 1,52 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije zabilježen uvoz ovih proizvoda iz zemalja CEFTA-e.

7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-e

Sporazum o slobodnoj trgovini između BiH i članica EFTA sporazuma (Švajcarska, Lihtenštajn, Norveška i Island), potpisan je 24. juna 2013. godine, a stupio na snagu 1. januara 2015. godine.

Ovim sporazumom u potpunosti je liberalizovana trgovina dvije strane u oblasti industrijskih i prerađenih poljoprivrednih proizvoda.

S obzirom da države EFTA-e nemaju zajedničku poljoprivrednu politiku, sastavni dio sporazuma su i tri bilateralna sporazuma o poljoprivredi između Bosne i Hercegovine i EFTA zemalja pojedinačno (Švajcarska sa Lihtenštajnom, Norveška i Island), kojim je ugovorena ograničena liberalizacije u trgovini baznim poljoprivrednim proizvodima.

Protokolom o pravilima porijekla, kao sastavnim dijelom Sporazuma, u njegovom izvornom tekstu potpisanom 2013 godine bila je predviđena primjena tzv. „dijagonalne kumulacije“ porijekla, sa izuzetkom osnovnih (baznih) poljoprivrednih proizvoda za koje je bila omogućena primjena samo „bilateralne kumulacije“.

U međuvremenu, 7. Jula 2022. godine potpisane su izmjene i dopune BiH -EFTA Sporazuma o slobodnoj trgovini, koje su stupile na snagu 1. septembra 2023. godine. Pomenutim izmjenama i dopunama Sporazuma omogućena je primjena tzv. prijelaznih pravila porijekla, usaglašenih u okviru PEM Konvencije (Pan- Euro-Mediterranska Konvencija), što će olakšati sticanje statusa robe sa porijeklom, uključujući mogućnost primjene tzv. „pune kumulacije“, u trgovini sa zemljama s kojim Bosna i Hercegovina ima zaključene preferencijalne trgovinske sporazume.

7.1 Robna razmjena BiH po zemljama – potpisnicama EFTA-e

Tabela 19. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EFTA-om

Mil.KM

OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Index 2023/2022
IZVOZ	199,19	216,02	256,15	230,38	215,17	93,39
UVOZ	110,39	99,53	106,34	136,22	144,76	106,27
ROBNA RAZMJENA	309,58	315,55	362,49	366,61	359,93	98,18
TRGOVINSKI BILANS	88,80	116,49	149,81	94,16	70,41	74,77
POKRIVENOST (%)	180,44	217,04	240,88	169,12	148,64	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine Bosna i Hercegovina je izvezla robu u EFTA-u u vrijednosti od 215,17 miliona KM, dok je vrijednost uvoza bila 144,76 miliona KM, što je dovelo do suficita

od 70,41 milion KM. U posmatranom periodu zabilježen je pad suficita od 25,23% u odnosu na isti period 2022. godine.

Tabela 20. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama EFTA-e

KM

Zemlja	I-IX 2022		I-IX 2023		Index
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
ISLAND	6.260.444,21	2,72%	440,06	-	0,01
LIHTENŠTAJN	332.753,93	0,14%	96.560,82	0,04%	29,02
NORVEŠKA	39.478.524,02	17,14%	33.130.512,89	15,40%	83,92
ŠVICARSKA	184.312.175,48	80,00%	181.938.986,62	84,56%	98,71
Ukupno EFTA	230.383.897,64	100,00%	215.166.500,39	100,00%	93,39
Zemlja	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	Index
ISLAND	330.460,13	0,24%	260.551,76	0,18%	78,85
LIHTENŠTAJN	1.416.178,02	1,04%	1.226.255,15	0,85%	86,59
NORVEŠKA	20.971.122,53	15,39%	22.157.142,74	15,31%	105,66
ŠVICARSKA	113.506.740,24	83,32%	121.116.471,24	83,67%	106,70
Ukupno EFTA	136.224.500,92	100,00%	144.760.420,89	100,00%	106,27
Zemlja	TRGOVINSKI BILANS	Učešće	TRGOVINSKI BILANS	Učešće	Index
ISLAND	5.929.984,08	6,30	-260.111,70	-	-
LIHTENŠTAJN	-1.083.424,09	-	-1.129.694,33	-	104,27
NORVEŠKA	18.507.401,49	19,66	10.973.370,15	15,59%	59,29
ŠVICARSKA	70.805.435,24	75,20	60.822.515,38	86,39%	85,90
Ukupno EFTA	94.159.396,72	100,00	70.406.079,50	100,00%	74,77

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Švicarska je najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH, ukoliko posmatramo zemlje članice EFTA-e, njeno učešće u izvozu je 84,56%, a u uvozu 83,67%.

U periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine zabilježen je pad izvoza u sve zemlje EFTA-e.

U posmatranom periodu zabilježen je rast uvoza iz Švicarske (6,70%) i iz Norveške (5,66%), dok je pad uvoza zabilježen iz Lihtenštajna od 13,41% i sa Islanda od 21,15%.

Bosna i Hercegovina u robnoj razmjeni sa Švicarskom, u periodu I-IX 2023. godine bilježi suficit od 60,82 milion KM, što je za 14,10% manje u odnosu na suficit u istom periodu 2022. godine. U periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period prošle godine, zabilježen je rast deficita u robnoj razmjeni sa Lihtenštajnom od 4,27%. U robnoj razmjeni sa Norveškom u posmatranom periodu zabilježen je suficit u vrijednosti od 10,97 miliona KM, gdje je zabilježen pad suficita od 40,71% u odnosu na isti period prošle godine.

U robnoj razmjeni BiH sa Islandom zabilježen je deficit u periodu I-IX 2023. godine od 260,11 hiljada KM, dok je u istom periodu prošle godine bio zabilježen suficit od 5,93 miliona KM.

7.2 Robna razmjena sa zemljama EFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 21. - Struktura BiH izvoza u zemlje EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	7308	Željezne ili čelične konstrukcije	15,80	15,71	25,97	24,62	29,84	13,87%	121,18
2	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi	14,31	15,11	24,58	24,74	27,57	12,81%	111,44
3	9401	Sjedala i njihovi dijelovi	7,04	6,29	7,24	9,32	10,27	4,77%	110,18
4	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa	6,43	8,85	6,83	10,07	10,13	4,71%	100,67
5	7610	Konstrukcije i dijelovi konstrukcija	4,72	4,44	6,52	9,46	10,07	4,68%	106,46
Ukupno (1-5)			48,30	50,41	71,15	78,21	87,88	40,84%	112,37
Ostalo			150,89	165,61	185,00	152,18	127,29	59,16%	83,64
Ukupan izvoz u zemlje EFTA-e			199,19	216,02	256,15	230,38	215,17	100,00%	93,39

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine, **Bosna i Hercegovina je najviše izvozila u zemlje EFTA-e:** željezne ili čelične konstrukcije (TB 7308) u vrijednosti od 29,84 miliona KM sa učešćem od 13,87%, ostali namještaj i njegove dijelove (TB 9403) u vrijednosti od 27,57 miliona KM i učešće od 12,81%, zatim sjedala (TB 9401) u vrijednosti od 10,27 miliona KM i učešće od 4,77%, te građevinski proizvodi od plastičnih masa (TB 3925) u vrijednosti od 10,13 miliona KM sa učešćem od 4,71%.

Najveći **pad izvoza u zemlje EFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine zabilježen je kod:

- bombi, granata, torpeda (TB 9306) u vrijednosti od 822,91 hiljadu KM i pad od 85,50%;
- neelektričnih industrijskih i laboratorijskih ploča (TB 8417) u vrijednosti od 634,10 hiljada KM i pad od 74,29%;
- mašina i mehaničkih uređaja (TB 8479) u vrijednosti od 1,15 miliona KM i pad od 73,09%;
- putničkih automobila (TB 8703) u vrijednosti od 1,09 miliona KM i pad od 65,62%.

Najveći **rast izvoza u zemlje EFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine zabilježen je kod:

- motornih vozila za prijevoz robe (TB 8704) - 1,62 miliona KM i rast veći za 19 puta;
- poluproizvoda od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7207) - 1,97 miliona KM i rast od 136,02%;
- mašina i uređaja za industrijsku pripremu ili proizvodnju hrane ili pića (TB 8438) - 1,49 miliona KM i rast od 123,56%.

U posmatranom periodu zabilježen je izvoz kalupnika za lijevanice metala; modelne ploče; modela za kalupe (TB 8480) u vrijednosti od 1,51 milion KM, dok u istom periodu prošle godine nije zabilježen izvoz ovih proizvoda u zemlje EFTA-e.

Tabela 22. - Struktura BiH uvoza iz zemalja EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2021	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	13,62	11,27	9,74	11,49	17,07	11,79%	148,65
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima	2,51	0,87	0,12	13,62	9,67	6,68%	71,02
3	7901	Cink u sirovim oblicima	6,97	5,81	5,62	6,41	8,65	5,98%	135,08
4	3002	Ljudska krv; životinjska krv	11,56	13,91	13,82	14,95	8,02	5,54%	53,64
5	9102	Ručni, džepni i drugi lični satovi, uključujući štoperice, osim onih iz tarifnog broja 9101	1,74	1,48	2,80	3,04	3,63	2,51%	119,26
Ukupno (1-5)			36,41	33,35	32,10	49,51	47,05	32,51%	95,03
Ostalo			73,98	66,18	74,24	86,71	97,71	67,49%	112,68
Ukupan uvoz iz zemalja EFTA-e			110,39	99,53	106,34	136,22	144,76	100,00%	106,27

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2023. godine, **Bosna i Hercegovina je najviše uvozila iz zemalja EFTA-e**: lijekove, osim proizvoda iz TB 3002, 3005 i 3006 (TB 3004) u vrijednosti od 17,07 miliona KM sa učešćem od 11,79%, aluminij u sirovim oblicima (TB 7601) u vrijednosti od 9,67 miliona KM i učešće od 6,68%, zatim cink u sirovim oblicima (TB 7901) u vrijednosti od 8,65 miliona KM i učešće od 5,98%, te ljudsku krv, životinjsku krv (TB 3002) u vrijednosti od 8,02 miliona KM i učešće od 5,54%.

Najveći **pad uvoza iz zemalja EFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- kalupnika za lijevaonice metala; modelne ploče; modela za kalupe (TB 8480) u vrijednosti od 558,65 hiljada KM i pad od 57,24%;
- ručnih pila (TB 8202) u vrijednosti od 705,27 hiljada KM i pad od 50,90%;
- preparata za uljepšavanje (TB 3304) u vrijednosti od 841,48 hiljada KM i pad od 50,76%;
- ljudske, životinjske krvi (TB 3002) u vrijednosti od 8,02 miliona KM i pad od 46,36%.

Najveći **rasta uvoza iz zemalja EFTA-e**, u periodu I-IX 2023. godine u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je kod:

- ostalih motora i pogonskih mašina (TB 8412) – 1,04 miliona KM i rast od 39 puta u odnosu na isti period prošle godine;
- obradnih centara, mašine izrađene načelu standardnih jedinica (TB 8457) – 724,13 hiljada KM i rast za 12 puta u odnosu na isti period prošle godine;
- ostalih proizvoda od željeza ili čelika (TB 7326) – 1,86 miliona KM i rast veći za 8 puta.

8. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE

Usvajanje Zakona o organizaciji tržišta vina u BiH je najznačajnija aktivnost realizovana u ovom periodu izvještavanja. Nakon što je radna grupa za izradu nacrtu Zakona o organizaciji tržišta vina u BiH usaglasila konačan tekst predmetnog zakona, te su pribavljena su mišljenja nadležnih institucija, Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH je uputilo nacrt zakona Savjetu ministara BiH na razmatranje i usvajanje. Prijedlog nacrtu Zakona o organizaciji tržišta vina u BiH je usvojen po hitnom postupku na 10 vanrednoj sjednici Savjeta ministara BiH održanoj 24 avgusta 2023. godine, a potom na 6 hitnoj sjednici Predstavničkog doma i 8 hitnoj sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Novim zakonom utvrđuju se načela organizacije tržišta vina u BiH i preciziraju odredbe o proizvodnji grožđa i vina, sistematski uređuje oblast u vezi sa oznakama porijekla i geografskog porijekla te označavanje, prezentaciju i reklamiranje proizvoda vinarstva, i stavljanje tih proizvoda na tržište, njihov nadzor i kontrolu, uključujući i odredbe o organskim vinima, aromatizovanim vinskih proizvodima i voćnim vinima. Novi zakon omogućuje uspostavu Vinogradarsko-vinarskog registra, koji predstavlja osnov za oživljavanje i daljnji razvoj tog sektora u BiH.

Kako bi se zadržao trenutni status po pitanju izvoza mlijeka i mliječnih proizvoda iz BiH u Evropsku uniju Generalni direktorat za zdravlje i bezbjednost hrane Evropske komisije (DG SANTE) je sproveo audit mljekarskog sektora u BiH. Audit je sproveden s ciljem procjene službenih kontrola u proizvodnji i sertifikaciji mlijeka i mliječnih proizvoda koji se izvoze u Evropsku uniju te kako bi se ustanovilo da se iste sprovode u skladu sa uslovima jednakim ili ekvivalentnim u Evropskoj uniji. U procjeni sistema službenih kontrola su učestvovali Kancelarija za veterinarstvo BiH, nadležna entitetska ministarstava poljoprivrede, nadležni inspektorati entiteta, kantonalni i opštinski veterinarski inspektori zaduženi za sprovođenje službenih kontrola u objektima odobrenim za izvoz mlijeka i mliječnih proizvoda u Evropsku uniju, poljoprivredni proizvođači, i predstavnici laboratorija koje vrše kontrolu sirovog mlijeka. Takođe, u toku audita inspekcijski tim DG SANTE je posjetio tri objekta za proizvodnju i preradu mlijeka i mliječnih proizvoda.

Kao odgovor na nestašicu mineralnog đubriva i obezbjeđenje dovoljnih količina za proljetnu i jesenju sjetvu na prijedlog Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH Savjet ministra BiH je donio Odluku o otvaranju privremenih tarifnih kvota pri uvozu mineralnih đubriva. Odlukom se privremeno, a najkasnije do 31. 12. 2023. godine, omogućava bescarinski uvoz ukupno 370.000 tona mineralnih đubriva razvrstanih u sedam tarifnih oznaka.

Aktivno se radilo na ispunjavanju uslova za izvoz crvenog mesa iz BiH na tržište EU. S tim u vezi, na zajedničkom sastanku ministra spoljne trgovine i ekonomskih odnosa sa predstavnicima Kancelarije za veterinarstvo BiH i nadležnih entitetskih ministarstava su

usaglašeni odgovori u vezi referentnosti i kapaciranosti domaćih laboratorija i dostavljeni Evropskoj komisiji. U predstojećem periodu se očekuje da Evropska komisija prihvati odgovor što je dodatni iskorak ka otvaranju evropskog tržišta za plasman crvenog mesa i jačanje konkurentnosti domaćih proizvoda.

Inspekcijski tim Malezije je posjetio BiH s ciljem odobravanja izvoza goveđeg i jagnječeg mesa kandidovanim objektima u Maleziju. S tim u vezi, održani su zajedničkih sastanci inspekcijskog tima sa predstavnicima Kancelarije za veterinarstvo i drugih nadležnih institucija, a potom je izvršen audit kandidovanih objekata. Malezijsko tržište prepoznato je kao novo tržište za proizvođače i prerađivače mesa iz Republike Srpske i Federacije BiH te je inspekcijska posjeta završni korak u procesu odobravanja izvoza.

Prvi ikada zabilježen slučaj afričke svinjske kuge potvrđen je i na području BiH. Imajući u vidu da afrička svinjska kuga predstavlja ozbiljan rizik za sektor svinjogojstva, populaciju divljih svinja i okolinu u cilju suzbijanja, otkrivanja i sprečavanja širenja ove bolesti sva nadležna tijela u BiH zadužena za poslove veterinarstva su aktivno uključena u sprovođenje propisanih mjera kontrole. Kancelarija za veterinarstvo BiH je obavijestila sve susjedne zemlje o pojavi bolesti, Svjetsku organizaciju za zdravlje životinja (WOAH) i Evropsku Komisiju. Dodatno, formiran je Zajednički centar za kontrolu afričke svinjske kuge u BiH koji aktivno prati epidemiološku situaciju na terenu i u skladu sa tim preduzima sve potrebne mjere po pitanju prevencije, kontrole i suzbijanja ove zarazne bolesti. Kancelarija za veterinarstvo BiH uputila je zahtjev za pomoć Svjetskoj organizaciji za zdravlje životinja (WOAH), Organizacija za prehranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (FAO) i Evropskoj komisiji. Obzirom da se radio o bolesti koja ima visok prekogranični uticaj održan je regionalni sastanak predstavnika Kancelarije veterinarstvo BiH, Uprave za veterinarstvo Republike Hrvatske i Republike Srbije, i predstavnika nadležnih tijela za poslove veterinarstva oba entiteta i Brčko Distrikta BiH. Tema sastanka je bila trenutna epidemiološka situacija po pitanju afričke svinjske kuge u ove tri države, razmjena dostupnih informacija po pitanju afričke svinjske kuge, kao i zajednički pristup rješavanju problema afričke svinjske kuge i traženju međunarodne pomoći.

Kako bi se podržali naponi institucija Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH u suzbijanju i sprečavanju širenja ove zarazne bolesti, te očuvanju postojećih resursa u svinjogojstvu Kancelarija za veterinarstvo BiH je uvela mjeru pojačane kontrole na prisustvo afričke kuge svinja prilikom uvoza mesa iz regiona, EU i drugih tržišta.

Savjet ministara BiH je na prijedlog Agencije za statistiku BiH donio Odluku o formiranju Interresorne radne grupe za pripremu Akcionog plana za pripremu, provođenje i diseminaciju rezultata popisa poljoprivrede u Bosni i Hercegovini 2023 – 2026. godine. Usvajanjem navedene odluke su, nakon godina zastoja, pokrenute aktivnosti u pravcu pripreme, sprovođenja i diseminacije rezultata popisa poljoprivrede. Dodatno, ova aktivnost je iskorak u ispunjavanju prioriteta iz Sporazuma o evropskom partnerstvu koji naglašava kako BiH mora

ojačati prikupljanje i obradu poljoprivrednih statističkih podataka u skladu sa standardima i metodologijama EU. Podaci koji će se prikupiti popisom poljoprivrede oslikaće stanje u poljoprivredi u BiH, te omogućiti kreiranje održive poljoprivredne politike i usmjeravanje podrški poljoprivrednoj proizvodnji i njenom razvoju.

U cilju promovisanja i razvoja privrede Bosne i Hercegovine u zemlji i inostranstvu, na prijedlog Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH na 19 sjednici Savjet ministara BiH je usvojio Odluku o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova odobrenih Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa za podršku sajamskim manifestacijama u zemlji i inostranstvu za 2023. godinu. Donošenjem predmetne Odluke i izvršenjem direktno se pomaže domaćim proizvođačima uključujući i one iz poljoprivredno-prehrambenog sektora iz Republike Srpske i Federacije BiH da promovišu svoje proizvode i time ih lakše plasiraju kako na domaće tako i na strana tržišta. Promocija domaćih proizvoda na BiH tržištu omogućava širu upotrebu i kupovinu kod domaćih potrošača, dok promocija proizvoda na inostranim tržištima putem zajedničkih nastupa BiH firmi na sajmovima pospješuje izvoz, što takođe doprinosi povećanju proizvodnje, povećanju konkurentnosti i smanjenju spoljnotrgovinskog deficita.

Tabela 23. - Usporedni pregled BiH razmjene **poljoprivrednim proizvodima** po regionima
Mil. KM

IZVOZ	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
EU	378,69	345,13	45,67%	91,14
CEFTA	301,96	310,70	41,12%	102,89
EFTA	12,08	10,69	1,41%	88,47
UoST	13,54	29,12	3,85%	215,10
Ostatak svijeta	53,24	60,03	7,94%	112,75
UKUPNO	759,51	755,67	100,00%	99,49
UVOZ				
EU	1.637,17	1.795,66	54,45%	109,68
CEFTA	862,69	949,83	28,80%	110,10
EFTA	3,47	3,59	0,11%	103,33
UoST	97,79	108,73	3,30%	111,19
Ostatak svijeta	521,46	440,26	13,35%	84,43
UKUPNO	3.122,58	3.298,07	100,00%	105,62
TRGOVINSKI BILANS				
EU	-1.258,49	-1.450,53	57,05%	115,26
CEFTA	-560,73	-639,13	25,14%	113,98
EFTA	8,61	7,10	-	82,48
UoST	-84,25	-79,61	3,13%	94,49
Ostatak svijeta	-468,22	-380,24	14,96%	81,21
UKUPNO	-2.363,07	-2.542,40	100,00%	107,59

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

UoST - Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

U periodu I-IX 2023. godine izvoz poljoprivrednih proizvoda iznosio je 755,67 miliona KM, dok je uvoz poljoprivrednih proizvoda bio 3,30 milijardi KM, te je zabilježen deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima od 2,54 milijarde KM.

U posmatranom periodu u odnosu na isti period 2022. godine, zabilježen je pad izvoza (0,51%), rast uvoza (5,62%), te rast deficita (7,59%).

Pokrivenost uvoza izvozom BiH u razmjeni poljoprivrednim proizvodima iznosila je 22,91%.

Posmatrano po regijama u periodu I-IX 2023. godine, u odnosu na isti period 2022. godine, rast izvoza poljoprivrednih proizvoda zabilježen je u Tursku (115,10%) i u zemlje CEFTA-e (2,89%), dok je pad izvoza zabilježen u EU (8,86%) i u zemlje EFTA-e (11,53%).

Uvoz poljoprivrednih proizvoda bilježi rast iz svih regiona.

Bosna i Hercegovina bilježi deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima sa EU, CEFTA-om i Turskom, dok sa EFTA-om bilježi suficit.

Tabela 24 - Izvoz najznačajnijih poljoprivrednih proizvoda iz BiH

Mil.KM

RB	HS 6	OPIS	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2021/2020
1	151219	Ulje od sjemena sucokreta ili šafranike, za tehničke ili industrijske svrhe	82,82	77,71	10,28%	93,8
2	040120	Mlijeko i pavlaka, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi	45,89	52,31	6,92%	114,0
3	160232	Ostali pripremljeni ili konzervisani proizvodi, od kokoši vrste Gallus domesticus:	49,00	43,85	5,80%	89,5
4	190531	Slatki keksi	25,80	32,91	4,35%	127,6
5	190532	Vafli i oblatne	21,44	31,93	4,23%	148,9
6	220210	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju	26,61	30,75	4,07%	115,5
7	081120	Maline, kupine, dudovi (murve), loganske bobice, crne, bijele i crvene ribizle i ogrozdi	43,13	29,56	3,91%	68,5
8	020713	Meso od kokoši vrste Gallus domesticus, isječeno na komade i klaonički proizvodi, svježi ili rashlađeni	17,11	20,83	2,76%	121,7
9	170199	Bijeli šećer	27,93	20,24	2,68%	72,5
10	190590	Hljeb bez kvasca, hostije, keksi	13,43	18,50	2,45%	137,7
Ukupno (1-10)			353,15	358,58	47,45%	101,5
Ostalo			406,36	397,09	52,55%	97,7
UKUPNO			759,51	755,67	100,00%	99,5

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

U periodu I-IX 2023. godine BiH je od poljoprivrednih proizvoda najviše izvozila ulje od sjemena suncokreta ili šafranike, za tehničke ili industrijske svrhe (1512 19) u vrijednosti od 77,71 milion KM i bilježi pad od 6,17%, mlijeko i pavlaku (0401 20) u vrijednosti od 52,31 milion KM

i bilježi rast od 13,99%, zatim ostale pripremljene ili konzervisane proizvode, od kokoši vrste Gallus domesticus (1602 32) u vrijednosti od 43,85 miliona KM i bilježe pad od 10,51%, te slatke kekse (TB 1905 31) u vrijednosti od 32,91 milion KM i bilježe rast od 27,55%.

Tabela 25 - Uvoz najznačajnijih poljoprivrednih proizvoda u BiH

Mil.KM

RB	HS 6	OPIS	I-IX 2022	I-IX 2023	Učešće 2023	Index 2023/2022
1	210690	Ostali prehrambeni proizvodi – sirupi (laktozni, izoglukočni, glukozbi, voćni)	164,74	180,18	5,46%	109,4
2	020120	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno -ostali komadi sa kostima	153,28	172,58	5,23%	112,6
3	220300	Pivo dobijeno od slada	106,52	134,45	4,08%	126,2
4	220210	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju	87,27	100,08	3,03%	114,7
5	230990	Ostali preparatii za prehranu životinja	87,87	95,20	2,89%	108,3
6	240220	Cigarete koje sadrže duhan	64,68	90,13	2,73%	139,3
7	090111	Kafa, nepržena sa kofeinom	87,17	84,21	2,55%	96,6
8	100199	Ostala pšenica i suražica	130,33	80,68	2,45%	61,9
9	190590	Hljeb bez kvasca, hostije, keksi	58,47	74,45	2,26%	127,3
10	220299	Napitci na bazi soje sa sadržajem proteina	62,60	72,97	2,21%	116,6
Ukupno (1-10)			1.002,91	1.084,92	32,90%	108,2
Ostalo			2.119,67	2.213,15	67,10%	104,4
UKUPNO			3.122,58	3.298,07	100,00%	105,6

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je, od poljoprivrednih proizvoda, u periodu I-IX 2023. godine, najviše uvozila ostale prehrambene proizvode – sirupe (2106 90) u vrijednosti od 180,18 miliona KM, i bilježe rast od 9,37% u odnosu na isti period 2022. godine, komade goveđeg mesa sa kostima (0201 20) u vrijednosti od 172,58 miliona i bilježi rast od 12,59%, zatim pivo dobijeno od slada (2203 00) u vrijednosti od 134,45 milion KM i bilježi rast od 26,23%, te vode, uključujući mineralne sa dodatim šećerom (TB 2202 10) u vrijednosti od 100,08 miliona KM i rast od 14,68%.

STATISTIČKI DODATAK

Prilog 1

Izvoz BiH po zemljama EU

KM

R. br.	ZEMLJA	I-IX 2022		I-IX 2023		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	1.991.139.193,41	19,94%	2.049.994.956,20	22,02%	102,96
2	HRVATSKA	2.048.237.270,25	20,51%	1.954.168.749,21	20,99%	95,41
3	AUSTRIJA	1.271.013.203,51	12,73%	1.319.527.704,44	14,17%	103,82
4	ITALIJA	1.539.432.676,55	15,41%	1.102.099.406,98	11,84%	71,59
5	SLOVENIJA	1.049.215.933,50	10,51%	1.023.805.109,04	11,00%	97,58
6	NIZOZEMSKA (HOLANDIJA)	312.401.212,74	3,13%	311.412.528,31	3,34%	99,68
7	FRANCUSKA	294.705.874,61	2,95%	248.297.656,55	2,67%	84,25
8	MAĐARSKA	271.638.817,18	2,72%	222.553.374,10	2,39%	81,93
9	ČEŠKA	155.314.300,85	1,56%	176.491.139,38	1,90%	113,63
10	POLJSKA	259.102.112,71	2,59%	173.915.496,92	1,87%	67,12
11	RUMUNIJA	132.738.564,93	1,33%	137.293.183,77	1,47%	103,43
12	SLOVAČKA	136.675.096,97	1,37%	135.403.463,16	1,45%	99,07
13	ŠVEDSKA	98.126.918,07	0,98%	86.400.606,66	0,93%	88,05
14	BUGARSKA	41.445.313,98	0,41%	85.985.936,65	0,92%	207,47
15	BELGIJA	96.322.460,02	0,96%	76.604.758,64	0,82%	79,53
16	LITVANIJA	50.080.277,01	0,50%	58.681.439,50	0,63%	117,17
17	ŠPANIJA	39.880.417,31	0,40%	52.074.470,80	0,56%	130,58
18	DANSKA	44.387.798,06	0,44%	36.482.075,98	0,39%	82,19
19	GRČKA	19.858.336,76	0,20%	15.742.728,60	0,17%	79,28
20	LUKSEMBURG	71.825.797,36	0,72%	13.427.532,99	0,14%	18,69
21	PORTUGAL	49.056.828,35	0,49%	10.799.674,53	0,12%	22,01
22	FINSKA	2.998.740,26	0,03%	10.573.265,70	0,11%	352,59
23	ESTONIJA	3.036.839,80	0,03%	3.102.647,90	0,03%	102,17
24	LATVIJA (LETONIJA)	4.960.283,72	0,05%	2.279.315,16	0,02%	45,95
25	IRSKA	1.334.004,05	0,01%	1.859.813,44	0,02%	139,42
26	CIPAR	2.065.018,57	0,02%	1.804.890,02	0,02%	87,40
27	MALTA	387.535,80	0,00%	708.667,32	0,01%	182,86
Ukupno EU		9.987.380.826,33	100,00%	9.311.490.591,95	100,00%	93,23

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Uvoz BiH po zemljama EU

KM

R. br.	ZEMLJA	I-IX 2022		I-IX 2023		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	ITALIJA	2.558.797.322,82	21,43%	2.825.982.236,20	23,22%	110,44
2	NJEMAČKA	2.177.635.014,39	18,24%	2.453.311.632,22	20,15%	112,66
3	HRVATSKA	2.126.082.502,30	17,81%	1.582.562.453,78	13,00%	74,44
4	SLOVENIJA	836.591.995,50	7,01%	813.413.923,64	6,68%	97,23
5	AUSTRIJA	754.793.996,74	6,32%	757.330.672,95	6,22%	100,34
6	POLJSKA	550.112.517,49	4,61%	652.274.132,94	5,36%	118,57
7	MAĐARSKA	505.908.447,02	4,24%	470.511.546,57	3,87%	93,00
8	ČEŠKA	347.395.244,02	2,91%	396.421.670,91	3,26%	114,11
9	FRANCUSKA	362.944.212,45	3,04%	377.128.026,96	3,10%	103,91
10	NIZOZEMSKA (HOLANDIJA)	245.376.954,70	2,06%	302.350.509,67	2,48%	123,22
11	ŠPANIJA	232.128.029,93	1,94%	267.191.953,09	2,20%	115,11
12	GRČKA	199.974.604,51	1,67%	196.083.013,33	1,61%	98,05
13	RUMUNIJA	213.974.801,93	1,79%	191.271.697,85	1,57%	89,39
14	SLOVAČKA	177.096.523,33	1,48%	184.026.105,70	1,51%	103,91
15	BELGIJA	207.918.077,99	1,74%	183.521.843,64	1,51%	88,27
16	ŠVEDSKA	111.314.848,55	0,93%	140.419.906,98	1,15%	126,15
17	BUGARSKA	107.087.588,17	0,90%	102.215.075,26	0,84%	95,45
18	DANSKA	69.282.323,39	0,58%	72.901.176,23	0,60%	105,22
19	IRSKA	58.538.744,39	0,49%	69.131.632,18	0,57%	118,10
20	FINSKA	28.877.579,83	0,24%	47.589.376,81	0,39%	164,80
21	PORTUGAL	28.592.228,91	0,24%	31.371.617,47	0,26%	109,72
22	LATVIJA (LETONIJA)	5.861.453,84	0,05%	18.285.805,67	0,15%	311,97
23	LITVANIJA	15.476.978,70	0,13%	16.079.573,33	0,13%	103,89
24	LUKSEMBURG	6.396.429,35	0,05%	9.331.938,09	0,08%	145,89
25	MALTA	3.759.106,34	0,03%	6.323.033,54	0,05%	168,21
26	ESTONIJA	5.115.434,36	0,04%	3.843.513,70	0,03%	75,14
27	CIPAR	1.883.113,23	0,02%	1.485.015,08	0,01%	78,86
Ukupno EU		11.938.916.074,18	100,00%	12.172.359.083,79	100,00%	101,96

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Analize vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period I-IX 2023. godine, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period I-IX 2023. godine.